Notă: Aderat prin Hot. Parl. nr.766-XIII din 06.03.96

CONVENŢIA REFERITOARE LA INFRACŢIUNI ŞI LA ANUMITE ACTE SĂVÎRŞITE LA BORDUL AERONAVELOR

din 14.09.63

* * *

Publicată în ediţia oficială
"Tratate internaţionale", 1999, volumul 10, pag.203

Statele părţi la prezenta convenţie au convenit asupra următoarelor prevederi:

Titlul I
Sfera de aplicare a convenţiei

Articolul 1

1. Prezenta convenţie se aplică:
a) infracţiunilor;
b) actelor care, constituind sau nu infracţiuni, pot compromite sau compromit securitatea aeronavei sau a persoanelor ori a bunurilor de la bord sau compromit ordinea şi disciplina la bord.
2. Sub rezerva prevederilor titlului III, prezenta Convenţie se aplică infracţiunilor comise sau actelor săvîrşite de o persoană la bordul unei aeronave înmatriculate într-un stat contractant în timp ce această aeronavă se găseşte fie în zbor, fie pe suprafaţa mării libere sau a unei regiuni care nu face parte din teritoriul vreunui stat.
3. În înţelesul prezentei convenţii, o aeronavă este considerată în zbor din momentul în care este folosită forţa motrice pentru decolare pînă în momentul în care aterizarea a luat sfîrşit.
4. Prezenta convenţie nu se aplică aeronavelor utilizate în scopuri militare, de vamă sau de poliţie.

Articolul 2

Fără a prejudicia prevederile articolului 4 şi sub rezerva cerinţelor securităţii aeronavei şi a persoanelor sau a bunurilor de la bord, nici o prevedere a prezentei convenţii nu va putea fi interpretată în sensul că autorizează sau impune aplicarea vreunei măsuri în cazul infracţiunilor prevăzute în legi penale cu caracter politic sau bazate pe discriminare rasială sau religioasă.

Titlul II
Competenţa

Articolul 3

1. Statul de înmatriculare a aeronavei este competent să exercite jurisdicţia asupra infracţiunilor comise şi actelor săvîrşite la bordul aeronavei.
2. Fiecare stat contractant va lua măsurile necesare pentru a-şi stabili competenţa în calitatea sa de stat de înmatriculare, în scopul exercitării jurisdicţiei asupra infracţiunilor comise la bordul aeronavelor înscrise în registrul său de înmatriculare.
3. Prezenta convenţie nu înlătură nici o competenţă penală exercitată conform legilor naţionale.

Articolul 4

Un stat contractant care nu este statul de înmatriculare nu poate stînjeni exploatarea unei aeronave în zbor în vederea exercitării competenţei sale penale cu privire la o infracţiune comisă la bord,

decît în următoarele cazuri:

a) cînd infracţiunea a produs efecte pe teritoriul acelui stat;

b) cînd infracţiunea a fost săvîrşită de către sau împotriva unui cetăţean al acelui stat sau unei persoane avînd reşedinţa sa permanentă pe teritoriul acelui stat;

c) cînd infracţiunea compromite securitatea statului respectiv;

d) cînd infracţiunea constituie o violare a regulilor sau reglementărilor în vigoare în acel stat, privitoare la zbor sau la manevrarea aeronavelor;

e) cînd exercitarea acestei competenţe este necesară pentru a asigura respectarea unei obligaţii care incumbă acelui stat în baza unui acord internaţional multilateral.

Titlul III

Puterile comandantului de aeronavă

Articolul 5

1. Prevederile prezentului titlu nu se aplică infracţiunilor şi actelor săvîrşite sau care sunt pe cale de a fi săvîrşite de către o persoană la bordul unei aeronave în zbor, fie în spaţiul aerian al statului de înmatriculare, fie deasupra mării libere sau a unei regiuni care nu face parte din teritoriul vreunui stat, în afară de cazul cînd ultimul punct de decolare sau următorul punct de aterizare prevăzut este situat pe teritoriul unui stat altul decît cel de înmatriculare, sau dacă aeronava zboară ulterior în spaţiul aerian al unui stat altul decît statul de înmatriculare, persoana menţionată fiind încă la bordul aeronavei.

2. În înţelesul prezentului titlu şi fără a ţine seama de prevederile articolului 1 paragraful 3, o aeronavă este considerată în zbor din momentul în care, îmbarcarea fiind terminată, toate uşile exterioare sunt închise pînă în momentul în care una din aceste uşi este deschisă în vederea debarcării. În caz de aterizare forţată, prevederile prezentului titlu continuă să se aplice în legătură cu infracţiunile şi actele săvîrşite la bord pînă în momentul cînd autoritatea competentă a unui stat preia în seama sa aeronava, precum şi persoanele şi bunurile de la bord.

Articolul 6

1. Atunci cînd comandantul de aeronavă are motive justificate să creadă că o persoană a săvîrşit sau este pe cale de a săvîrşi la bord o infracţiune sau un act din cele prevăzute în articolul 1 paragraful 1, el poate să ia, în legătură cu această persoană, măsurile rezonabile, inclusiv măsurile de constrîngere, care sunt necesare:

a) pentru a asigura securitatea aeronavei sau a persoanelor ori a bunurilor la bord;

b) pentru a menţine ordinea şi disciplina la bord;

c) pentru a-i permite să predea acea persoană autorităţilor competente sau să o debarce conform prevederilor prezentului titlu.

2. Comandantul de aeronavă poate pretinde sau autoriza ajutorul celorlalţi membri ai echipajului şi, fără dreptul de a-l impune, poate solicita sau autoriza concursul pasagerilor, în vederea aplicării măsurilor de constrîngere pe care este în drept să le ia. Orice membru din echipaj sau orice pasager poate, de asemenea, fără o astfel de autorizare, să ia măsuri preventive raţionale, dacă are motive să creadă că o acţiune în acest sens este imediat necesară pentru a asigura securitatea aeronavei sau a persoanelor ori a bunurilor la bord.

Articolul 7

1. Măsurile de constrîngere luate în legătură cu o persoană conform prevederilor articolului 6 nu vor continua să mai fie aplicate dincolo de un punct oarecare de aterizare a aeronavei, în afară de cazul cînd:

a) acest punct este situat pe teritoriul unui stat necontractant, iar autorităţile acestui stat nu permit debarcarea persoanei în cauză, sau cînd acelei persoane i-au fost impuse măsuri de constrîngere în conformitate cu prevederile articolului 6 paragraful 1 c) pentru a se asigura predarea ei autorităţilor competente;

b) aeronava face o aterizare forţată, iar comandantul aeronavei nu este în măsură să predea această persoană autorităţilor competente;

c) persoana în cauză acceptă să fie transportată în continuare, mai departe de acel punct, rămînînd supusă măsurilor de constrîngere.

2. Comandantul de aeronavă trebuie, în cel mai scurt timp şi, dacă este posibil, înainte de a ateriza pe teritoriul unui stat cu o persoană la bord supusă unei măsuri de constrîngere luată în conformitate cu prevederile articolului 6, să informeze autorităţile acelui stat despre prezenţa la bord a unei măsuri de constrîngere şi despre motivele acestei măsuri.

Articolul 8

1. Atunci cînd comandantul de aeronavă are motive justificate să creadă că o persoană a săvîrşit sau este pe cale de a săvîrşi la bord un act prevăzut în articolul 1 paragraful 1 b), el poate debarca această persoană pe teritoriul oricărui stat unde aterizează aeronava, dacă această măsură este necesară în scopurile vizate de articolul 6 paragraful 1 a) şi b).

2. Comandantul de aeronavă va informa autorităţile statului pe teritoriul căruia debarcă o persoană, conform prevederilor prezentului articol, despre această debarcare şi despre motivele care au justificat-o.

Articolul 9

1. Atunci cînd comandantul de aeronavă are motive justificate să creadă că o persoană a săvîrşit la bordul aeronavei un act care, după părerea lui, constituie o infracţiune gravă potrivit legilor penale ale statului de înmatriculare a aeronavei, el poate preda persoana respectivă autorităţilor competente ale oricărui stat contractant pe teritoriul căruia aterizează aeronava.

2. Comandantul de aeronavă trebuie, în cel mai scurt timp şi, dacă este posibil, înainte de a ateriza pe teritoriul unui stat contractant cu o persoană la bord pe care are intenţia să o predea în conformitate cu prevederile paragrafului precedent, să aducă la cunoştinţă autorităţilor acelui stat intenţia sa şi motivele care o justifică.

3. Comandantul de aeronavă va comunica autorităţilor cărora le este predat, conform prevederilor prezentului articol, autorul prezumat al infracţiunii elementele de probă şi de informare care, potrivit legii statului de înmatriculare a aeronavei, sunt în mod legitim în posesia sa.

Articolul 10

Atunci cînd măsurile au fost în conformitate cu prevederile prezentei convenţii, nici comandantul aeronavei, nici un alt membru al echipajului, nici un pasager, nici proprietarul sau cel care exploatează aeronava, nici persoana în numele căruia s-a efectuat zborul, nu vor putea fi declaraţi răspunzători în cadrul vreunei proceduri angajate pe baza unui prejudiciu suferit de persoana care a făcut obiectul acestor măsuri.

Titlul IV

Capturarea ilicită a aeronavelor

Articolul 11

1. Atunci cînd, în mod ilicit şi prin violenţă sau prin ameninţare cu violenţa, o persoană de la bord a împiedicat exploatarea unei

aeronave în zbor, a pus stăpînire pe aceasta sau a exercitat în alt mod controlul asupra ei sau cînd este pe cale de a săvîrşi un astfel de act, statele contractante vor lua măsuri corespunzătoare pentru a restitui sau a păstra comandantului legitim controlul asupra aeronavei.

2. În cazurile prevăzute în paragraful precedent, orice stat contractant în care aterizează aeronava va permite pasagerilor şi echipajului să-şi continue călătoria de îndată ce va fi posibil. El va restitui aeronava şi încărcătura ei acelora care au dreptul să le deţină.

Titlul V

Drepturi şi obligaţii ale statelor

Articolul 12

Oricare stat contractant va permite comandantului unei aeronave înmatriculate într-un stat contractant să debarce orice persoană în conformitate cu prevederile articolului 8 paragraful 1.

Articolul 13

1. Oricare stat contractant este obligat să primească o persoană pe care comandantul de aeronavă o predă conform prevederilor articolului 9 paragraful 1.

2. Dacă apreciază că împrejurările justifică acest lucru, orice stat contractant va asigura deţinerea sau va lua orice alte măsuri pentru a asigura prezenţa unei persoane considerate a fi autorul unui act prevăzut de articolul 11 paragraful 1, precum şi a oricărei persoane care i-a fost predată. Deţinerea şi celelalte măsuri trebuie să fie în conformitate cu legislaţia acelui stat, ele nu pot fi menţinute decît pe perioada necesară pentru începerea urmăririi penale sau a unei proceduri extraordinare.

3. Orice persoană deţinută în conformitate cu paragraful precedent va primi toate înlesnirile pentru a putea comunica imediat cu cel mai apropiat reprezentant calificat al statului a cărui naţionalitate o are.

4. Orice stat contractant, căruia îi este predată o persoană conform prevederilor articolului 9, paragraful 1 sau pe teritoriul căruia aterizează o aeronavă după săvîrşirea unui act din cele prevăzute la articolul 11, paragraful 1, va proceda imediat la o anchetare preliminară a faptelor.

5. Atunci cînd un stat primeşte o persoană în detenţiune conform prevederilor prezentului articol, el va înştiinţa de îndată despre această detenţiune, precum şi despre împrejurările care o justifică, statul de înmatriculare a aeronavei, statul a cărui naţionalitate o are persoana deţinută şi, dacă apreciază indicat, orice alt stat interesat. Statul care procedează la ancheta preliminară prevăzută în prezentul articol, la paragraful 4, va comunica prompt concluziile acesteia statelor mai sus menţionate şi le va indica dacă intenţionează să-şi exercite competenţa de jurisdicţie.

Articolul 14

1. Dacă o persoană care a fost debarcată în conformitate cu prevederile articolului 8, paragraful 1, sau care a fost predată conform prevederilor articolului 9 paragraful 1, sau care a părăsit aeronava după ce a săvîrşit un act din cele prevăzute la articolul 11 paragraful 1, nu poate sau nu vrea să-şi continue călătoria, în acest caz statul, pe teritoriul căruia a avut loc aterizarea, dacă refuză să primească această persoană şi dacă aceasta nu are naţionalitatea statului respectiv sau nu-şi are reşedinţa permanentă pe teritoriul acestuia, poate să o expulzeze către statul a cărui naţionalitate o are sau unde îşi are reşedinţa permanentă, sau către statul de pe teritoriul căruia aceasta a început călătoria aeriană.

2. Nici debarcarea, nici predarea, nici deţinerea şi nici alte măsuri prevăzute la articolul 13 paragraful 2, nici expulzarea conform

paragrafului precedent nu sunt considerate ca o admitere a acelei persoane pe teritoriul statului respectiv, din punctul de vedere al legilor acelui stat privitoare la intrarea sau admiterea persoanelor. Prevederile prezentei convenţii nu pot afecta legile statelor contractante privitoare la expulzarea persoanelor de pe teritoriul lor.

Articolul 15

1. Sub rezerva prevederilor articolului precedent, orice persoană care a fost debarcată în conformitate cu prevederile articolului 8 paragraful 1, sau care a fost predată conform prevederilor articolului 9 paragraful 1, sau care a părăsit aeronava după ce a săvîrşit un act din cele prevăzute la articolul 11 paragraful 1 şi care doreşte să-şi continue călătoria poate să o facă de îndată ce este posibil, către orice destinaţie la latitudinea sa, în afară de cazul cînd prezenţa sa este cerută, conform legii statului pe teritoriul căruia a avut loc aterizarea, pentru începerea unei urmăriri penale sau pentru extrădare.

2. Sub rezerva prevederilor legilor sale referitoare la intrarea şi admiterea, la extrădarea şi la expulzarea persoanelor, orice stat contractant pe teritoriul căruia a fost debarcată o persoană conform prevederilor articolului 8 paragraful 1, sau predată potrivit prevederilor articolului 9 paragraful 1, sau a părăsit aeronava fiind învinuită de a fi săvîrşit un act din cele prevăzute de articolul 11 paragraful 1, va acorda acestei persoane un tratament care, în ce priveşte protecţia şi securitatea sa, nu va fi mai puţin favorabil decît cel acordat propriilor săi naţionali în împrejurări similare.

Titlul VI

Alte prevederi

Articolul 16

1. Infracţiunile săvîrşite la bordul unor aeronave înmatriculate într-un stat contractant sunt considerate, în scopurile extrădării, ca fiind săvîrşite atît la locul comiterii lor, cît şi pe teritoriul statului de înmatriculare a aeronavei.

2. Sub rezerva prevederilor paragrafului precedent nici o prevedere a prezentei convenţii nu trebuie interpretată în sensul de a crea o obligaţie de a acorda extrădarea.

Articolul 17

Atunci cînd iau măsuri de anchetare sau de arestare sau cînd îşi exercită în orice alt mod competenţa în legătură cu o infracţiune săvîrşită la bordul unei aeronave, statele contractante trebuie să ţină seama de securitatea şi de celelalte interese ale navigaţiei aeriene şi trebuie să acţioneze astfel încît să evite întîrzierea inutilă a aeronavei, a pasagerilor, a membrilor de echipaj sau a mărfurilor.

Articolul 18

Dacă statele contractante înfiinţează, pentru transportul aerian, organizaţii de exploatare în comun sau organisme internaţionale de exploatare şi dacă aeronavele utilizate nu sunt înmatriculate într-un stat determinat, aceste state vor desemna, în funcţie de împrejurări, pe acela dintre ele care va fi considerat în scopurile prezentei convenţii ca stat de înmatriculare. Ele vor înştiinţa despre această desemnare Organizaţia Aviaţiei Civile Internaţionale, care va informa toate statele părţi la prezenta convenţie.

Titlul VII

Prevederi protocolare

Articolul 19

Prezenta convenţie pînă la data intrării sale în vigoare, în condiţiile prevăzute de articolul 21, este deschisă spre semnare oricărui stat care, la acea dată, va fi membru al Organizaţiei Naţiunilor Unite sau al unei instituţii specializate.

Articolul 20

1. Prezenta convenţie este supusă ratificării statelor semnatare, conform prevederilor lor constituţionale.
2. Instrumentele de ratificare vor fi depuse la Organizaţia Aviaţiei Civile Internaţionale.

Articolul 21

1. Atunci cînd prezenta convenţie va întruni ratificările a douăsprezece state semnatare, ea va intra în vigoare, între aceste state, în a nouăzecea zi de la depunerea celui de-al doisprezecelea instrument de ratificare. Cu privire la fiecare stat care va ratifica ulterior convenţia, aceasta va intra în vigoare în a nouăzecea zi de la depunerea instrumentului de ratificare al acestui stat.
2. La intrarea sa în vigoare prezenta convenţie va fi de îndată înregistrată, la secretarul general al Organizaţiei Naţiunilor Unite, de către Organizaţia Aviaţiei Civile Internaţionale.

Articolul 22

1. Prezenta convenţie, după intrarea sa în vigoare, va fi deschisă aderării oricărui stat membru al Organizaţiei Naţiunilor Unite sau al unei instituţii specializate.
2. Aderarea va fi efectuată prin depunerea unui instrument de aderare al Organizaţiei Aviaţiei Civile Internaţionale şi va produce efecte în a nouăzecea zi de la data depunerii.

Articolul 23

1. Orice stat contractant poate să denunţe prezenta convenţie printr-o notificare adresată Organizaţiei Aviaţiei Civile Internaţionale.
2. Denunţarea va produce efecte la 6 luni de la primirea notificării de către Organizaţia Aviaţiei Civile Internaţionale.

Articolul 24

1. Orice diferend între două sau mai multe state contractante privind interpretarea sau aplicarea prezentei convenţii, care nu poate fi soluţionat pe calea negocierilor, va fi supus arbitrajului, la cererea unuia dintre ele. Dacă în cursul a 6 luni de la data cererii de arbitraj părţile nu reuşesc să se pună de acord asupra organizării arbitrajului, oricare dintre ele poate supune diferendul Curţii Internaţionale de Justiţie, depunînd o cerere conform statului curţii.
2. Fiecare stat contractant va putea, în momentul în care va semna sau va ratifica prezenta convenţie sau va adera la ea, să declare că nu se consideră legat de prevederile paragrafului precedent. Celelalte state contractante nu vor fi legate de prevederile respective faţă de orice stat contractant care va fi formulat o asemenea rezervă.
3. Orice stat contractant care va fi formulat o rezervă conform prevederilor paragrafului precedent va putea în orice moment să-şi retragă această rezervă printr-o notificare adresată Organizaţiei Aviaţiei Civile Internaţionale.

Articolul 25

În afară de cazul prevăzut la articolul 24, nu va fi admisă nici o rezervă la prezenta convenţie.

Articolul 26

Organizaţia Aviaţiei Civile Internaţionale va notifica tuturor statelor membre ale Organizaţiei Naţiunilor Unite sau ale unei instituţii specializate:

a) orice semnare a prezentei convenţii şi data acestei semnări;

b) depunerea oricărui instrument de ratificare sau de aderare şi data acestei depuneri;

c) data la care prezenta convenţie va intra în vigoare, potrivit prevederilor paragrafului 1 din articolul 21;

d) primirea oricărei notificări de denunţare şi data primirii; şi

e) primirea oricărei declaraţii sau notificări făcute în baza articolu 24 şi data primirii.

Drept care subsemnaţii plenipotenţiari, autorizaţi în modul cuvenit, au semnat prezenta convenţie.

Încheiată la Tokio, în a paisprezecea zi a lunii septembrie anul una mie nouă sute şaizeci şi trei, în trei texte autentice întocmite în limbile franceză, engleză şi spaniolă.

Prezenta convenţie va fi depusă la Organizaţia Aviaţiei Civile Internaţionale, unde, conform prevederilor articolului 19, va rămîne deschisă spre semnare iar această organizaţie va transmite copii certificate pentru conformitate, de pe prezenta convenţie, tuturor statelor membre ale Organizaţiei Naţiunilor Unite sau ale unei instituţii specializate.